ОТЧЕТ НА НАЦИОНАЛЕН ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ МУЗЕЙ ЗА 2024 Г.

2024 беше трудна и непредвидима година. Факторите на нестабилност бяха твърде много – не само в международен и национален план, но и в частност за НПТМ. Става дума за започналия през месец юли кардинален ремонт на ул. „Опълченска“, където се намира музеят. Ремонтът причини и продължава да причинява не само физически наранявания на служителите, но и отлив на посетители. Сезираните отговорни институции на практика не откликнаха на писмените ни и устни молби за осигуряване на безопасен достъп и това превърна втората половина на 2024 година в непрекъснат физически и психически дискомфорт за екипа на музея. За посетителите – също, като техният отговор беше да минимализират посещенията си в музея. По тази причина, повечето от планираните дейности на НПТМ претърпяха известни промени в графика и формата на изпълнение. Появиха се и много непланирани такива, които се реализираха на ръба на риска – с много индивидуален подход и гъвкавост, така, че институцията, партньорите и посетителите да изпитват възможно най-малко неудобства. И въпреки гореописаните негативни фактори, цялостният резултат от изпълнение на плана на музея за 2024 г. е положителен, което ще бъде описано с факти по-долу в настоящия отчет.

Общи приоритети на институцията за 2024 г. бяха:

- запазване финансовата стабилност на институцията, въпреки инфлационните процеси.
- балансирането на всички основни направления на дейност и доокомплектоването на екипа със служители с необходимата и подходяща квалификация.
- реализирането на нови проекти, най-вече за обновяване на пространствата за работа с публика, както и нови образователни инициативи с цел да се предоставя на публиката все по-качествена услуга във все по-съвременна музейна среда, както и да се поддържа и развива високият обществен авторитет на музея.
- при благоприятно развитие на обстоятелствата – окончателното документално и практическо закриване на бившия Музей на архитектурата /МА/ като филиал на НПТМ и трансформирането/прехвърлянето му – към Университета за архитектура, строителство и геодезия /УАСГ/ като обществена колекция – също остава приоритетна дейност.

ОТДЕЛ „ЕКСПОЗИЦИОНЕН И РАБОТА С ПУБЛИКА”

Годишните приоритети на отдел ЕРП през 2024 г. бяха:

- Разнообразяване вида на посетителите и на предлаганите за тях музейни услуги и образователни програми;
- Разширяване на изложбената програма и тематиката на гостуващите и временни изложби с акцент не само в София, но и в страната;
- Естетическо и функционално осъвременяване на експозиционната среда и кабинетите за работа с различните публики с цел подобряване на комуникативността и образователния ефект на музейните инициативи;
- Привличане на повече нови партньори на музея и разнообразяване на партньорските инициативи.

1. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Общ брой посетители за 2024 г. - 8451 души,
(от тях 5376 са с билети и 3075 – без билети)

В сравнение с предходната година – цифрите показват намаление с 53% поради обективната причина – недостъпност на музея през втората половина от годината, причинена от кардинален ремонт на ул. „Опълченска“, който ремонт продължава и през 2025 г.

1. 1. Временни изложби в експозицията на НПТМ

- **„Bricks Ideas” –** гостуваща в НПТМ, Лего-изложение от 14.12.2023 г. до 07.05.2024 г. ;
- **„Д-р Стайко Стайков – живот, отдаден на науката”** – изложба на ИМ – Стрелча, гостуваща в НПТМ в периода 25.03. – 02.05., експонирана в зала за временни изложби II етаж;
- **„Полифония и техника. Динамичен диалог“** – частна колекция картини Вили Николов, гостуваща в НПТМ в периода 13.05. – 12.09., експонирана в зала за временни изложби II етаж;
- **„София, уловена във времето**“ - фотографии на Елина Нинова, гостуваща в НПТМ в периода 16.09. до момента, експонирана в зала за временни изложби II етаж;
- **„310 години пишеща машина"** (визуална история)“ - изложба на НПТМ, открита на 13.05., експонирана в зала за временни изложби I етаж и централна зала на експозицията;
- **„Елка - Оргтехника, Силистра“** – изложба на НПТМ, открита на 12.12., експонирана в зала за временни изложби I етаж;

1.2. Координиране и съдействие при експониране на мобилни изложби/експонати на НПТМ

- **„Техниката у дома през първата половина на XX век“** – пътуваща изложба на НПТМ – 3 гостувания:
  от 13.03. до 27.05. в ИМ Стрелча;
  от 06.06. до 31.07. в РИМ Благоевград;
  от 22.09. до момента в РИМ Плевен

- **„Техниката около нас по време на народната власт“** – пътуваща изложба на НПТМ – гостува в АМ Хисаря от 11.04. до момента;

- **„Киното: Магия и техника”** - пътуваща изложба на НПТМ – гостува в СМРЗИ – Трявна от 04.07. до 24.09.;

- **„От зората на мобилните телефони“ -** изложба на НПТМ – гостува в ИМ Брезник от 08.09.2023 г. до 05.04. 2024 г.:

- **„140 години Висше училище по телекомуникации и пощи“ –** съвместна изложба, експонирана във ВУТП – София в периода 2021 г. до момента;

- **„Цар Борис III. Личност и държавник“ -** съвместна изложба с НИМ и ДАА, експонирана в НИМ - София в периода 03.10. до момента.

- **„145 години от основаването на БНБ“ -** съвместна изложба, експонирана в паричния салон на Българската народна банка; месец ноември.

2. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ

2.1. Образователни дейности

- Регулярно провеждане на музейно-образователните програми свързани с темите: „Физика“; „Химия“; „Вода и техника“; „Защо магнитите привличат?“; “Светът на светлината“; “Какво знаем за сетивата?”, „България на картата“, „Текстилно печатане“, „Вулкани и земетресения” и „Астрономия“;

Общ брой образователни програми, демонстрации и беседи - 196

„Физика“ - 51
„Химия“ - 6
„Вода и техника“ – 6
„Защо магнитите привличат?“ – 7
“Светът на светлината“ - 10
“Какво знаем за сетивата?” - 6
„България на картата“ - 5
„Текстилно печатане“ - 1

„Астрономия“ – 3

- ЛЕГО занятия – 16

- Регулярно изнасяне на обзорни и тематични беседи на български и английски език.

Общ брой изнесени беседи – 90

Обзорни, тематични и адаптирани - 80;
Беседа-игра „Детектив в музея“ - 10

- Изнесени занятия под формата на „Музей в куфар“ :

- В Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) с адаптирана образователна програма „Детектив в музея“ за деца със СОП (29 деца + 34 учители) - 03.07.
- В РЦПППО с адаптирана образователна програма „България на картата“ на деца със СОП (19 деца + 25 учители) - 25.07.
- В „Дневен център за възрастни Блокс“ - дом за възрастни хора с деменция, представяне на адаптирани образователни програми за хора със специални потребности „Детектив в музея“ – безплатно - 25.09.
- В „Дневен център за възрастни Блокс“ – представяне на адаптирани образователни програми за хора със специални потребности „България на картата“ - безплатно - 25.09
- В „Дневен център за възрастни Блокс“ – представяне на адаптирани образователни програми за хора със специални потребности „Детектив в музея“ и „България на картата“ - безплатно - 18.10.
- В 1. СУ „П. Славейков“, на 15 деца от 2а клас – представяне на образователната програма „България на картата“ – безплатно - 16.12.

- Общ брой проведени музейни рождени дни – 11

2.2. Проекти и отличия

- Разработена кандидатура на НПТМ за наградата на ИКОМ;
- Разработена кандидатура за Националния конкурс „READ & TRAVEL”;
- Разработена кандидатура за националната награда „Музейна образователна дейност“ на МК; /конкурсът не беше обявен през 2024 г./
- Реализиран съвместен проект „Глад“ с Художествена галерия – Казанлък /проектът продължава и през 2025 г.;/
- Изготвен и подаден проект „РоБо – ЛеGoТех - следващото поколение изобретатели“ към фондация „Еврика“;

- Получено отличие почетен плакет за дългогодишно сътрудничество с БАК РЕТРО;
- Получено отличие почетна грамота в Националния конкурс „READ & TRAVEL“ категория „Най-интересни туристически издания“ за „Пътеводител в две части (за възрастни и деца)“ на Международното изложение „Културен туризъм 2024“ – Велико Търново – 12.10.;
- „Технитарче“ – проект на НПТМ, финансиран от фондация „Еврика“ за издаване на музеен вестник за 2025 г. – м. април;
- „Образование чрез изкуство в София“ – проект, финансиран от НФ „ Култура“ в партньорство с Център за неформално образование и културна дейност „АЛОС“ – м. ноември;
- „Осъвременяване на демонстрационния кабинет по физика на НПТМ“ – проектът е финансиран от МК. Реализиран и отчетен през м. юни 2024 г.
- Разработен и подаден проект „Енергията през вековете: от огнището до слънчевия панел“ към МК – нефинансиран поради техническа грешка.

3. МУЗЕЙНИ СЪБИТИЯ

- Заключително събитие по проекта AIDA Erasmus+ Project и в партньорство с Гражданско Сдружение „Алцхаймер-България“. Реализирани са четири персонализирани програми за хора с деменция и лицата, които се грижат за тях – 24.01.;
- Успешно проведена Семейна събота организирана по повод „Седмица на брака“ със следната програма: химично шоу с Наско Стаменов, работилница „Магнити“ и работилница „Текстилно печатане“ - 10.02.
- Съпътстващо събитие за откриване на гостуващата документална изложба на ИМ – Стрелча „Д-р Стайко Стайков – живот, отдаден на науката” в зала за временни изложби – 2 етаж на НПТМ;
- Откриване на мобилната изложба „Техниката около нас по времето на народната власт“ в Археологически музей – Хисаря – 01.05.;
- Проведена национална среща на музейни експерти и специалисти в НПТМ. Темата на форума бе „Популяризация на музеите днес. Привличане на музейната публика в дигиталната ера – ефективни класически и модерни стратегии“ - 09.05.;
- Успешно проведена Европейска нощ на музеите в НПТМ. Програма: откриване на две изложби – гостуваща и самостоятелна, и две демонстрации „Физика в действие“ – 18.05.;
- Откриване на гостуваща изложба „Полифония и техника. Динамичен диалог“ - съвременната живопис, самостоятелна изложба на художника Вили Николов – 18.05.;
- Откриване на самостоятелна изложба на НПТМ „310 години пишеща машина“ (визуална история) – 18.05.

- Откриване на мобилната изложба „Техниката у дома през първата половина на XX век“ в РИМ-Благоевград с придружаваща демонстрация по физика, като специално събитие за децата от лятната академия на домакините – 06.06.;
- Проведена национална среща на музейни експерти, организирана от Фондация „Америка за България“ – с лектори американските учени Джон Х. Фолк и Лин Диркинг – 09.06.;
- Проведено специално събитие – откриване на обновения демонстрационен кабинет по физика и детски кът – 24.06;
- Откриване на изложбата „Киното – магия и техника“ в СМРЗИ – Трявна - 04.07.;
- Откриване на фото-изложба „София – уловена във времето“ с автор Елина Нинова по повод Деня на София – 16.09.
- Откриване на изложбата „Техниката у дома през първата половина на XX век“ в РИМ – Плевен – 21.09.;
- Участие на НПТМ в Европейските дни на наследството – 21.09.
- Проведено ежегодно коледно тържество за дарители и партньори на НПТМ – 12.12.;
- Откриване на временна изложба „ЕЛКА – ОРГТЕХНИКА, СИЛИСТРА“ – 12.12.

4. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

- Проучвателска и събирателско-информационна работа по изготвяне на предложения на теми и видове възпоменателни монети, които ще бъдат емитирани от БНБ през 2026 г. и 2027 г. Темите, по които е работено и е проучван и събиран много материал, в последствие се използват за подготвяне на множество статии, публикации и анонси по различни поводи и в различни издания. През 2024 г. проучваните теми и събраният материал е както следва: 125 години от рождението на академик Владимир Кирилов Христов (18.12.1902 г. – 28.02.1979 г.) - български геодезист и астроном, 175 години от рождението на Антоан Анри Бекерел (15.12.1852 г. – 25.08.1908 г.) – френски физик, откривател на естествената радиоактивност и носител на Нобелова награда за физика за 1903 г., 575 години от рождението на Леонардо да Винчи (15.04.1452 г. – 02.05.1519 г.) – италиански художник, изобретател, скулптор и архитект, 125 години от рождението на Илия Бешков (24.07.1901 г. – 23.01.1958 г.) – български художник, 125 години от рождението на Александър Жендов (26.08.1901 г. – 29.10.1953 г.) – български художник, 225 години от рождението на Колю Фичето (1800 г. – 1881 г.) – български строител, 225 години от рождението на Добри Желязков (1800 г. – 1865 г.) – български предприемач, родоначалник на българската текстилна индустрия, 225 години от рождението на Уилям Фокс Талбот (11.02.1800 г. – 17.09.1877 г.) – английски пионер във фотографията, 150 години от рождението на Харалампи Тачев (19.07.1875 г. – 13.04.1944 г.) – първият български художник-декоратор, 150 години от рождението на Фердинанд Порше (03.09.1875 г. – 30.01.1951 г.) – австрийски автомобилен инженер.

- Работа по създаване на нов дизайн и актуализиране на текстове за изложбата „ В света на българските откриватели и изобретатели”;
- Проучвателна и събирателска работа по изготвяне на предложения за теми включени в културен календар 2025 – „140 години от рождението на проф. Асен Златаров“, „Първия български самолет „Експрес”, „Електронен калкулатор „Елка-22”, „Държавна самолетна фабрика „Балкан”;
- Издирвателска и събирателско-информационна дейност по проект „Осъвременяване на демонстрационния кабинет по физика в НПТМ" - съставяне на текстове, издирване на снимков материал за информационните табла на новия демонстрационен кабинет;
- Събиране на информация и подготовка на материал на тема „Българската следа в Космоса“ за сп. „ЛИК“;
- Регулярно изготвяни текстове, снимков материал и публикуване на статии за блога на НПТМ.

4.1. Проучване и подготовка на нови музейно-образователни теми/програми

- Обновен вариант на музейно-образователната игра „Детектив в музея“ – изготвена нова презентация и логически задачи, допълнен списък с въпроси;
- Работа по адаптиране на образователната програма „Какво знаем за сетивата?“ с цел провеждане на изнесени демонстрации „Музей в куфар“ на деца със СОП;
- Работа по съставяне на нова образователна програма по химия;
- Работа върху изготвянето на тематична беседа за Иван Гюзелев;
- Подготвен текст за тематична беседа по темите в обновения демонстрационен кабинет;
- Събиране на информация, изготвяне, редакция и комплектоване на материали за предстоящия тираж на ежегодния вестник „Технитарче“ 2025 – Приложение № 1;
- Изготвена нова образователна програма – работилница за наука „Защо магнитите привличат?“;

5. ПУБЛИЧНИ ДЕЙНОСТИ И УЧАСТИЯ

- Участие на трима уредници в Първата национална среща на музейните педагози в Националния природонаучен музей – БАН – 01.03.;
- Участие в уебинар „Новости в музея“ – проект на музея в гр. Петрич – 12.03.;
- Участие в ежегодното международно туристическо изложение „Ваканция и Спа Експо“ в Интер Експо Център – 14.03.;
- Участие в Национална среща на екскурзоводите – 26.03.
- Успешно участие/обучение на двама уредници в Академия „Муза“, проведена в ИМ-Плевен – м. март и в ИМ-Враца – м. октомври;

- Участие в лекция на тема „Гъвкави музейни експонати (Agile objects)“ на доктор Джим Харис от музея Ашмолиан към университета Оксфорд в галерията на НБУ – 22.04.;
- Участие в практическо занятие и лекция, организирани от НХГ с водеща д-р Лиляна Милкова на тема „Съвременният музей – интердисциплинарна образователна среда и актуално педагогическо средство“ – 23.04.;
- Участие в конференция на NEMO (Network of European Museum Organizations) „Recommendations on Museums and AI“ (зуум среща за музеите и изкуствения интелект) – 08.05.;
- Участие в семинар „Музеи и образование“ в Квадрат 500 – 16.05.;
- Участие/журириране в ученически конкурс на тема "София - 145 години столица на България" организиран от Регионално управление на образованието – София-град и Столична община – 21.05.;
- Успешно проведена национална среща в НПТМ, организирана от Фондация „Америка за България“, с музейни експерти от цялата страна – 09.06.;
- Участие в уебинар на NEMO – „Trans-Inclusive Culture: Guidance on advancing trans inclusion“ – 10.09.;
- Участие в ежегодното събитие на клуб БАК Ретро и връчени отличия на наградените участници в конкурса – 15.06.;
- Участие в Международното изложение „Културен туризъм“ 2024 г. във Велико Търново и получаване на отличието в категорията „Най-интересни туристически издания“
- Участие в обучение за музейни експерти „Муза“ проведено в ИМ Враца – м. октомври;
- Участие в събитие на БТА – представяне на книгата „Истинските новини. Събития от архивите 1898 – 2023“ – 08.10.;
- Участие-представяне на Националния политехнически музей в събитие на БАН „200 години от издаването на Рибния буквар“ - 01.11.;
- Участие в образователната платформа „Събота в галерията“ в ХГ – Казанлък с представяне на музея и демонстрация по физика – 14.12.;

5.1 Медийни участия

- Интервю за bTV Новините относно програмата на НПТМ за Европейска нощ на музеите - 18.05.;
- Интервю за радио „Хоризонт“ във връзка със специалното събитие по повод откриване на осъвременения демонстрационен кабинет по физика - 24.06.;
- „Добрият музей винаги трябва да се стреми да бъде актуален“ - интервю в контекста на Магистърска програма "Съвременни музейни експозиции“ в НБУ – 24.07.;
- „Най-добрият подход е екипната работа – от планирането на изложбата до нейното приключване“ - интервю в контекста на Магистърска програма "Съвременни музейни експозиции“ в НБУ – 30.08.

6. ФОНДОВИ ДЕЙНОСТИ

- Участие в комисия по приемане-предаване на фондохранилище - № 7 А – 15.11.;
- Основно почистване и преподреждане на демонстрационния кабинет по физика – м. февруари;
- Проведена пълна инвентаризация на наличния инструментариум в демонстрационния кабинет по физика – м. февруари;
- Регулярно изготвяне на ТИС и фотозаснемане на новопостъпили обекти.

7. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И МЕДИЙНИ ПУБЛИКАЦИИ

- Непрекъсната и своевременна поддръжка на Уеб сайта и блога на НПТМ, ежемесечно отбелязване на значими дати и събития. Съставени и качени са 18 бр. статии в блога на музея (подробен списък в Приложение 2);
- Разширяване на мрежата от контакти с представители на полезни за музея организации, масмедии, компании, НПО и учебни заведения;
- Разработени стратегии за популяризиране и организиране на Инстаграм профил на НПТМ – м. юли;
- Непрекъсната поддръжка на ФБ страницата на НПТМ и увеличаване на броя на нейните приятели и последователи.

Фейсбук – отчет за 2024 г.:

Общ брой постове: 290
Общ брой споделени информации: 228

Инстаграм – отчет за 2024 г.:

Последователи към 31.12.2024 - 220
Общ брой постове: 50
Общ брой 24-часови сторита: 54
Общ брой харесвания: 312

Списък с линкове на всички публикации в Приложение 3.

8. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- Регулярно подготвяне, издаване и разпространение на в. „Технитарче” (всички материали за в „Технитарче“ са в Приложение 1);
- Отбелязване на събития включени в Културен календар за 2024 г.: Честване на 100 години от рождението на проф. д-р Иван Митев

- Изработени и отпечатани 5 нови банера за пътуващата изложба „Техниката около нас до средата на XX век“, редакция на текстове, обработване на снимки, дизайн;
- Почистване и преподреждане на демонстрационния кабинет по физика след пребоядисване на стена;
- Съвместна работа с Ралица Борисова – дизайнер относно брандирането на входната врата, външни рекламни винили и плакати, и рекламно кубче за лего-курсовете. Рекламните материали и съоръжения са поставени през м. май;
- Подготвена и проведена анкета сред посетителите на НПТМ на тема „Откъде разбрахте за НПТМ?“ – м. юли;
- Обработване на нов сайт на НПТМ и качване на информацията в него – м. юли;
- Организирана и проведена доброволческа акция на служители от BOSH за почистване на експозицията на музея - 19.10;
- Успешно проведена двудневна среща-обучение на всички уредници с г-жа Кристина Феруерда – обучител с богат международен опит в създаването на съвременни музейни експозиции. Обобщаване на идеи, изготвяне на прототипи с цел бъдещо обновяване и въвеждане на повече интерактивност в постоянната експозиция на музея – 21-22.10.

9. НЕИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ, ПРИЧИНИ

Основна причина за несъстоялите се инициативи, планирани за 2024 г., е ремонтът на ул. „Опълченска“, както и всички проблеми с достъпността и организацията на посещения, произтекли от този ремонт.

- Нереализираните по обективни причини планирани за 2024 г. инициативи и програми са заместени с множество други такива, които са могли да се осъществят при съответните финансови и обективни възможности на институцията към дадения момент.
- Работата по създаване на нов дизайн и актуализиране на текстове за изложбата „В света на българските откриватели и изобретатели” остава за доработване през 2025 г.;
- Работата по съставяне на текстове за аудиогидовете е изпълнена. Остава да се извърши аудиозапис и окончателно въвеждане на устройствата в експлоатация.

ОТЧЕТ НА ОТДЕЛ “ФОНДОВЕ, РЕСТАВРАЦИЯ И КОНСЕРВАЦИЯ” ЗА 2024 Г.

Приоритетни за отдела през 2024 г. бяха дейностите, свързани с:

- Реализиране на изложба за пишещите машини;
- Инвентаризация на ДКЦ от благородни метали, съгласно Наредба Н-6;
- Инвентаризация на ДКЦ във ФХ5, съгласно Наредба Н-6;

- Реализиране на изложба за българските електронно-изчислителни машини „Елка“;
- При одобрение от страна на МК – предаване на фондовете на МА на УАСГ;

1. ИНВЕНТАРИЗАЦИИ, ИДЕНТИФИКАЦИИ НА НОВОПОСТЪПИЛИ ПРЕДМЕТИ, ФОНДОВИ КОМИСИИ, НАУЧЕН АРХИВ:

- Проведена инвентаризация на ДКЦ от благородни метали в периода 19.02. – 01.03.2024 г., съгласно чл.30, ал.1, т.2 от Наредба № Н- 6. Изготвен е протокол за резултатите от нея.
- Инвентаризация по репрезентативния метод /съгласно чл.30, ал.2, т.2/ във ФХ 5 е проведена в периода: 10.07. - 12.08.2024 г. Изготвена е съответната документация. В новообособените хранилища ФХ 5 А и ФХ5 Б са отделени и подредени шевните машини.
- Идентификация на новопостъпили предмети – заведени в общо 101 бр. инв. номера, от които – 74 инв. ед. са ОФ и 27 инв. ед. - Н.Сп.ф. Всички постъпления във фондовете на музея са дарения от частни лица. За всички са изготвени научни паспорти
- От горепосочените идентифицирани и заведени за 2024 г. са включени и неинвентирани предмети, намерени при преподреждане във ФХ7 и етапен склад.
- Проведени са 6 комисии за идентификация и 6 фондови комисии, за които са изготвени съответните протоколи.
- На всички новопостъпили предмети са поставени трайни инвентарни номера.
- В Научния архив на музея са обработени и заведени 32 бр. арх. единици.
- Сканирани и описани негативи от фотоархива: 220 бр.-класьори черно-бял негативен фонд и 286 бр. класьори цветен негативен фонд.

2. РЕСТАВРАЦИЯ И КОНСЕРВАЦИЯ

- Във връзка с реализираните изложби на музея през годината са консервирани общо 58 бр. експонати. Изготвена е съответната консервационно-реставрационна документация.
- За Демонстрационния кабинет по физика са ремонтирани 6 бр. уреди.

3. ИЗЛОЖБИ И СВЪРЗАНИ С ТЯХ ДЕЙНОСТИ

- Реализирана изложба в НПТМ - „310 години пишеща машина“. Изготвяне на ТЕП, текстове за табла, подбор на машини.
- Реализирана изложба за българските електронни калкулатори „Елка“, произвеждани в „Оргтехника“, гр. Силистра. Координиране на дейности с представители на фирмата, изготвяне на ТЕП, постери и подбор на експонати.

- Изготвяне на договори, застраховки и др. изискуема документация за пътуващите изложби на музея:
  - „Техниката у дома през първата половина на XX век“ в ИМ-Стрелча; РИМ – Благоевград; РИМ-Плевен;
  - „Техниката у дома по време на народната власт“ – ИМ-Хисаря;
  - „Киното – магия и техника“ – ИМ-Трявна;
- Аранжиране и откриване на изложба „Техниката у дома през първата половина на XX век“ в ИМ-Стрелча, РИМ-Благоевград и РИМ-Плевен.
- Изготвяне на изискуемата документация за ДКЦ за съвместни изложби:
- с НИМ – изложба за цар Борис III;
- за Музея към НХА – изложба с работно заглавие „Художествената академия и царското семейство /1896 – 1944/, която ще бъде реализирана в галерията в началото на 2025 год.;
- с ХГ-Казанлък – за проект „Глад“;
- за БНБ – изложба за годишнина на БНБ, реализирана в Паричния салон на банката;
- за предоставяне на тръбата на П. Берон на тържественото събрание, посветено на него в сградата на БАН.
- Координация с НИМ за удължаване срока на двустранния договор за ДКЦ на НПТМ в постоянна експозиция на НИМ.

4. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ:

- Във връзка с кандидатстване на музея като партньор на БТА в съвместен проект „Музей на новините“ - изготвяне на изискуемите документи за кандидатстване. Проектът е в резервния списък на кандидатите.
- По предписанията на службата за противопожарна безопасност /ППО/:
- Закупен е изискуемият разтвор за обмазване на дървените части в киносалона. Направено е обмазването и е изготвен съответният протокол;
- Закупени са завеси за подмяна на съществуващите в салона. Фирмата доставчик е извършила ушиването и поставянето на капси.
- Създадена е организация по превода на сертификата за избрания плат за завеси – по искане на противопожарната служба;
- Участие на служители от отдела в разглобяването и премахването на витрината, намираща се в близост до аварийния изход на експозицията.
- Изготвяне на таблица със статистика за различните видове ДКЦ в музея и попълване на анкета във връзка с проекта на МК за дигитализация. Служители на отдела взеха участие в срещата по проекта на МК.
- Изготвяне на рецензия за ТЕП на постоянна експозиция на РЕМ-Пловдив за Музей на ютията.
- Изготвяне на документация – договор, застраховка, оценителен и констативен протокол, Акт за ДКЦ от постоянната експозиция - часовникарски инструменти

и механизми на кулни часовници по договор с фирма В2У за заснемане на рекламен клип в Киноцентъра «Бояна». Опаковане на ДКЦ.

- Изготвяне на модел на документ за пълно описване/документиране и заснемане на актуалното състояние/визия на постоянната експозиция.
- Участие в работната среща – обучение за изготвяне на модерни интерактивни музейни експозиции, водена от експерта от САЩ - Кристина Феруерда.
- Интервюта в медии за изложбата за пишещите машини.
- Изработване на сувенири за щанда на музея – детски станчета за тъкане на гривни – 15 бр., оцветяване на магнити – 65 бр. и др.
- Дейности по охрана на труда – извършване на начален и периодичен инструктаж; следене на условията на труд.
- Изготвяне на информация за експонати за евентуално участие в проект на Етнографския музей към БАН за изложба за космоса.
- Регулярно почистване на пода в постоянната експозиция с миялната машина.
- Смяна на луминисцентните лампи в експозицията, почистване на двора и подрязване клоните на дърветата.
- Сканиране на снимки от архива на Елисавета Карамихайлова за проекта за обновяване на Демонстрационния кабинет по физика.
- Връчване на купата за най-стар автомобил, представен на ретро-парада по повод Спасовден.
- Обособяване на допълнителни хранилищни пространства чрез изработване на преградни врати в сутерена на музея.
- Закупуване на материали за поддръжка на сградния фонд и ателието за реставрация и консервация.
- Подготовка, шпакловане и боядисване на тавана в голямото фоайе и тавана на детската стая в музея.
- Боядисване на външно стълбище и асансьор за хора с увреждания.
- Организацията по ремонта на стълбищата пред двата входа на музея.
- Координация във връзка с ремонтни и други дейности на „Бялото братство“ на територията на двора на НПТМ.

5. НЕИЗПЪЛНЕНИ ДЕЙНОСТИ:

- Предаване на фондовете на МА на УАСГ. Дейностите по предаването не са извършени, тъй като в рамките на годината от МК все още не е получено съгласие.

ОТДЕЛ „ФИНАНСИРАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ“

АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ

- Подготовка на справките за Регистъра на музеите за 2023 г., Оценъчната карта за дейността на НПТМ през 2023 г.; Риск регистър и други документи;

- Изготвяне на новите заповеди /с едногодишен срок/ за различните комисии и съвети в рамките на новата 2024 година;
- Изготвяне на изискуемите справки към МК и съгласуване на договори за НПТМ и МТИ – за изложби, програми, проекти, инициативи и събития в музея, изискващи договорни взаимоотношения;
- Изготвена е нова номенклатура за съхраняване на документи в Учрежденския архив на музея. Одобряване от ДА „Архиви“.
- Оформяне и предаване на изискуемите документи, приключени в предходната година - в Учрежденския архив.
- Координация с представители на „Бялото братство“ относно ремонта на покрива на къщите на П. Дънов и Г. Димитров и почистване на пространството пред тях.
- Подготовка на застраховки за сградния фонд на музея и по договори за пътуващите изложби. Координация с музеите-домакини;
- Техническо изготвяне на трудови и граждански договори и по-нататъшна координация с институциите по влизането им в сила;
- Стриктно водене на входяща и изходяща кореспонденция; изготвяне на заповеди, протоколи от дирекционни съвети, от съвети на специалистите и от общи събрания; УП форми и друга регулярна документация;
- Координация с фирмата за трудова медицина: текущи измервания на условията на работната среда през 2024 г., прегледи, обучения и др.;
- Попълване на библиотечния фонд на музея с общо 40 бр. нови книги и периодични издания
- Поддържане чистотата и осигуряване необходимата приветлива среда в експозицията, кабинетите, санитарните помещения, коридорите, фоайетата, работилниците, фондохранилища и др.; сезонна поддръжка на дворните пространства;
- Ежедневна техническа поддръжка на музея;
- Организация, съгласуване и комплектоване на документи по проекти на музея – самостоятелни и/или в партньорство;
- Участие в обучения, конференции, семинари, организирани от МК, обучаващи организации и др.

ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНИ ДЕЙНОСТИ:

- Постоянна активност по правилното разпределяне бюджета за 2023 г. в условия на късното му получаване и то на два пъти /предварителен и окончателен бюджет/ – през месеците юли и октомври. Непрекъснато преразпределяне и промяна на предварителните разчети - с оглед на инфлация, променящи се цени на консумативи и други обективни фактори, свързани с непредвидимото потвърждаване на разполагаемите финанси на музея, почти до края на м. декември;
- Изготвяне на всички финансови отчети и справки за музея и своевременно предоставяне във финансовата дирекция на МК;
- На всяко тримесечие – предаване на Баланс и Оборотна ведомост;

- Ежемесечно изплащане на СБКО;
- Изплащане на пари за работно/представително облекло до м. март 2024 г., съгласно изискванията на актуалните Браншово споразумение и КТД;
- Регулярно начисляване и изплащане на дължимите суми по всички граждански договори;
- Ежемесечни дейности по СФУК: стриктно водене и попълване на регистрите на финансовия контрол, следене за поетите задължения спрямо бюджета на музея, контрол на всички плащания;
- Попълване на ежегодните въпросници и доклад по СФУК;
- Изготвяне на корекции към бюджета, свързани с проекти, дарения и др.;
- Съгласуване и контрол на финансовата отчетност на филиала в Сливен;
- Финансово обезпечаване на проекти на музея и филиала, финансирани на принципа на проекти и/или дарения;
- Участие в провеждането на годишната инвентаризация, предложения за бракуване, изготвяне на съответната документация;
- Подготовка на проектобюджети на потенциални проекти, подавани от музея към сесии за финансиране; подготовка на регулярни финансови отчети за същите в рамките на годината.
- Други текущи дейности.

Финансовият отчет на НПТМ за 2024 г. ще бъде публикуван допълнително след утвърждаването му от страна на МК.

<u>Административна стабилност на институцията – ангажименти на ръководството:</u>

<u>Регулярни дейности:</u>

- Изготвяне, обсъждане и анализ на отчета на НПТМ за 2023 г., съставен на база индивидуални отчети и отчети на отделите;
- Изготвяне, обсъждане и приемане на общ план за 2024 г., съставен на основата на индивидуалните планове и плановете на отделите;
- Актуализирана стратегия за управление на риска;
- Актуализирани вътрешни правила за работната заплата в НПТМ;
- Попълване и верификация на оценъчна карта за дейността на музея през 2023 г.;
- Ежеседмично провеждане на дирекционни съвети – 43 на брой за годината;
- Актуализиране на щатни разписания и др. административни документи на музея;
- Публикуване на годишния отчет за 2023 г. и на плана за 2024 г. на сайта на музея;
- Регулярен анализ на месечните/седмичните отчети на институцията, статистики и друга професионална документация с оглед на изготвяне на по-ефективни краткосрочни планове;

- Своевременно подготвяне на отговори, становища, оценки, мнения и друг тип документи от служебен характер, касаещи взаимоотношения с външни контрагенти;
- Планиране и контрол на ползването на отпуските за 2022 и 2023 г., прехвърляне /чрез молби и заповеди/ на неизползваната отпуска на част от служителите за 2025 година;
- Провеждане на ежегодните две общи събрания с всички служители на институцията.

Екипна обезпеченост и трудова дисциплина

- През цялата година продължи търсенето на подходящи служители и специалисти, които да попълнят някои от свободните щатни места в музея. Бяха назначени 5-ма нови служители, от които: четирима бяха преназначени на постоянни договори и един напусна.
- Поради възникнали допълнителни задачи и изпълнение на различни проекти на институцията през 2024 г. бяха привлечени и петима изпълнители по граждански договори;
- Стриктно изготвяне и спазване на предварителните работни графици, като контрол по спазването на трудовата дисциплина се осъществяваше непрестанно от цялото ръководство на музея – с активното участие и на профсъюзната група в музея;
- Изготвяне и на заместващи гъвкави графици за изпълнение на често променящите се седмични планове и задачи с цел максимално добро обслужване на публиката; въвеждане на подпомагащи екипи с оглед помощ при съпровождане на посетителите по рисковите трасета на ул. „Опълченска“.
- Сформиране на екипи по музейните проекти; седмично отчитане дейността на тези екипи – съобразно изискуемите условия и срокове за изпълнение на проектите, особено през последното тримесечие на годината;
- Регулярно привличане на нови/външни партньори и експерти – с цел подпомагане дейността/експертизата на музея - особено във връзка с подготвянето на изложби;

Институционална стабилност

- Регулярни оперативки по теми, касаещи ежедневните и краткосрочни задачи на институцията;
- Ежемесечен/седмичен контрол по изпълнение на плана на институцията и осигуряване на навременната информираност на служителите;
- Анализ на променливите ситуации, породени от трудните условия на достъп до музея, причинени от дългия ремонт и замяна на някои неизпълними планирани дейности с други, които могат да се реализират в трудните условия. /До музея

през всичките тези месеци не може да стигне не само посетител, но и каквото и да било транспортно средство – лично или товарно./

- Възнагражденията на служителите на институцията бяха увеличени през м. май, но считано от 02.01. – със задна дата. Увеличението беше с от 10 до 15%, съгласно увеличения бюджет на музея, приет през м. май на същата година.
- През м. септември и м. декември 2024 г. са раздадени бонуси към заплатите на служителите, съобразно доказаните резултати и в рамките на приетите критерии за добро справяне със служебните задължения и инициативност;
- През цялата година имаше постоянна добра комуникация между ръководството на музея и профсъюзната група; спазваха се клаузите на Браншовото споразумение и актуалният КТД;
- В края на 2024 г., с изтичане срока на КТД – музеят сключи ново КТД на базата на Кодекса на труда, за да се запазят всички възможни придобивки за служителите – до сключването на новия КТД, подписан от всички профсъюзи, работодатели и Министъра на културата.
- Стриктно се следеше за добри условия на труд в работните помещения; сключи се годишният договор със служба по трудова медицина и се проведоха медицински прегледи за служителите, като се запази силно увеличеният брой на прегледи и изследвания от 2023 г.;
- Оперативните връзки с филиала на музея – МТИ-Сливен продължиха да бъдат регулярни и коректни; екипът на филиала биваше информиран за всичко – винаги навреме и в пълнота;
- Комуникацията с другите партньори изискваше много гъвкавост и разбиране и от двете страни. Причината е отново недостъпността на музея, свързана с ремонта. Някои инициативи отпадаха, но биваха заменяни с други или провеждани на по-късен етап, така, че да се проведат пълноценно и с наличие на публика.
- Поддържаше се и добър контакт с принципала на институцията - МК;
- Екипът на музея регулярно се запознаваше с промените в нормативната база, касаещи дейността на музеите и опазването на КИН; ръководството се грижеше за стриктното спазване на законодателството;
- През 2024 г. – имаше увеличаване на квалификационните форми и на броя участващи в тях служители на музея. Касае се за квалификационни форми организирани от външни институции – в областта на музейната комуникация /“Америка в България“/ и в областта на бюджетното счетоводство – Министерство на културата. Участниците в тези квалификационни форми споделяха новите си знания и всичко научено с целия екип на музея или по длъжности. През м. октомври се проведе и двудневен квалификационен/обучителен семинар с гостуващ лектор от САЩ – за кураторския екип на музея – във връзка с предстоящото изготвяне на нов идеен проект за експозицията на музея през 2025 г.
- С цената на много усилия, въпреки наличието на незаети позиции в екипа на институцията, имаше баланс на приоритетите и професионалните ангажименти в различните отдели, нямаше прекалена натовареност на едни служители за

сметка на други и като цяло имаше необходимото уплътняване на работното време на всички.

Поддръжка на сградния фонд и материалните активи на музея

- Както всяка година – и през 2024 се извърши застраховане на целия сграден фонд на музея;
- Извършиха се и множество ремонтни дейности и подобрения в сградата на музея в София: ремонт на стълбищата на музея откъм двата входа, пребоядисване на стените в залата за временни изложби на втория етаж, дооборудване на фондохранилищата в приземния етаж – за оформяне на допълнителни пространства; ел. окабеляване на дворното пространство около централния вход на музея с цел предстоящо поставяне на допълнително дворно осветление.
- Регулярно се осъществяваше поддръжка на системите в сградите в София и в Сливен: ППО, СОТ и видеонаблюдение, ВиК, ел. системи, телефонна и Интернет връзка, отоплителна мрежа, платформи за придвижване на хора с увреждания и т.н.;
- Контролът на хигиената в експозиционните зали, кабинетите и фондохранилищата беше постоянен; полагаха се грижи и за подмяна и обновяване на растителността в прилежащите околни пространства на сградния фонд в София и Сливен, както и за регулярното косене на тревата в база Панчарево;
- Изпълнени са в срок всички предписания на службата по ППО: обмазване на подови и стенни повърхности с негорими смеси, смяна на завесите в киносалона – с такива, които са устойчиви на огън, осигуряване на свободен достъп до авариен изход от постоянната експозиция на музея.
- Частични подобрения и реаранжиране на дворното пространство около къщите на Г. Димитров и П. Дънов. Те ще продължат и през 2025 година.

Отчетът за 2024 година показва, че институцията е подготвена да реагира и при сериозни предизвикателства, като описания по-горе дълъг и застрашаващ сигурността ремонт, който на практика отне възможността на музея нормално да работи със своите посетители в продължение на 6 месеца. Въпреки това, НПТМ осъществи своите цели и задачи. Изпълни и преизпълни и финансовите си показатели. Това говори за гъвкавостта и професионализма на екипа, а също и за успешния мениджърски подход от страна на ръководството на музея. Въпреки редуцирания кадрови ресурс, дейността през цялата година бележи устойчив позитивен ръст във всяко отношение. Там, където, по обективни причини някои от планираните дейности не са осъществени, то те са заместени с множество други – успешно реализирани и придаващи на музея актуалност и завишен обществен авторитет. Фактите красноречиво говорят за устойчив ръст и в количествено /с изключение на броя посетители/, и в качествено отношение. Важни причина за постигането на тези резултати са още завишената мотивация, както и поддържането на много добри отношения вътре в екипа и с ръководството на институцията.

Настоящият отчет е приет от Дирекционния съвет на НПТМ на свое заседание № 3, проведено на 22.01.2025 г.

Изготвил:
Д-р Екатерина Цекова
Директор